

MONEDE ANTICE ȘI MEDIEVALE DESCOPERITE LÂNGĂ BUCUREȘTI

Steluța Gramaticu*
Dan Pîrvulescu*

Keywords: *Cernica, Inotești-Răcoasa, Dyrrhachium, Republican Roman denarius, Ottoman Empire.*

Cuvinte cheie: *Cernica, Inotești-Răcoasa, Dyrrhachium, denar roman republican, Imperiul Otoman.*

Abstract: *The authors present 14 coins from several historical periods, discovered in 2015 in Cernica forest near Bucharest. Within the lot, five ancient coins stand out: a fragment of a Geto-Dacian, Inotești-Răcoasa type coin; two Dyrrhachium drachmae among which one is an imitation; two Roman republican denarii. Nine medieval coins are added to the ancient ones: a Polish schilling issued during the reign of Sigismund III Vasa, a Hungarian denarius, 15-16th c. ?, as well as a compact group of six Ottoman coins from the 18th century. A coin fragment is added to these eight pieces, a medieval coin very poorly preserved, oxidized, which couldn't be identified. Aspects of monetary circulation are discussed and analogies are presented for each type of denomination.*

Rezumat: *Autorii prezintă 14 monede aparținând mai multor perioade istorice, descoperite în cursul anului 2015 în pădurea Cernica din apropierea Bucureștiului. În structura lotului se remarcă cinci piese antice: un fragment de monedă geto-dacică de tip Inotești-Răcoasa, două drahme din Dyrrhachium dintre care una reprezintă o imitație, și doi denari republicani romani. Monedele antice sunt completate de nouă monede medievale: un șiling polonez bătut în vremea lui Sigismund al III-lea Vasa, un denar ungiuresc, sec. XV-XVI ?, precum și un grup compact de șase monede otomane din sec. al XVIII-lea. Celor opt exemplare li se adaugă un fragment de monedă medievală extrem de slab conservată, oxidată, care nu a putut fi identificată. Sunt discutate aspecte ale circulației monetare și sunt prezentate analogii pentru fiecare tip de nominal în parte.*

Pe data de 6 octombrie 2015, în pădurea Cernica, într-o zonă ce aparține administrativ de orașul Pantelimon, jud. Ilfov, au fost descoperite la o adâncime de 20 cm în pământ un număr de 32 obiecte din diferite perioade istorice¹. Dintre acestea, au fost identificate 14 monede, între care se distinge un lot de cinci piese antice: un fragment de monedă geto-dacică de tip Inotești-Răcoasa, două drahme din Dyrrhachium, una fiind o imitație, și doi denari republicani romani.

---

* Muzeul Municipiului București.

¹ Obiectele au fost descoperite cu ajutorul detectorului de metale. Piesele au fost publicate pentru completarea informațiilor numismatice referitoare la zona respectivă și conservarea datelor istorice, indiferent de statutul lor juridic.

Catalogul monedelor antice

Monedă geto-dacică de tip Inotești-Răcoasa – fragment

Av. Capul lui Zeus laureat spre dreapta. Este vizibilă partea din spate a capului, cu șuvițele de păr strânse.

Rv. Călăreț schematizat, la trap, spre stânga. Se distinge doar partea inferioară a calului, cu cele două picioare din spate. În fața picioarelor, trei linii paralele.

1. Aliaj cu conținut scăzut de argint; 1,54 g; 16 × 11 mm. Pl. I, 1.

Preda 1973, p. 247-258 și pl. XLIX-LIII; Preda 1998, p. 193-196.

Dyrrhachium, drahmă

Av. [M]ENISKOΣ. Vacă alăptând un vițel, spre dreapta. Deasupra legendei, Nike zburând spre dreapta. În exergă, un fulger. Cerc perlat.

Rv. [ΔY]P / ΚΑΛ / Λ[Ω / ΝΟΣ]. Pătrat dublu, împărțit în două compartimente, ce conțin două stele.

2. AR ↓ 2,86 g; 15,3 × 17,6 mm; legenda de revers este parțial ștersă. Pl. I, 2.

BMC Thessaly to Aetholia, p. 70, nr. 81; Ceka 1972, p. 195, nr. 322.

Dyrrhachium, imitație drahmă

Av. MENENKO. Vacă alăptând un vițel, spre dreapta. În exergă, un fulger. Cerc perlat. Flanul a fost mișcat, urme de dublare fiind evidente în legendă.

Rv. [ΔY]P / Φ]ΙΛ / ΟΔΥ / ΝΟΧ. Legenda este destul de ștersă. Pătrat dublu, împărțit în două compartimente, ce conțin două stele.

3. AR → 2,18 g; 16,8 × 17,1 mm. Pl. I, 3.

Ceka 1972, p. 196, nr. 328, original, cu magistrații ΜΕΝΙΣΚΟΣ – ΦΙΛΟΔΑΜΟΥ.

Republica Romană, denar

Av. ROMA – X, jos. Capul Romei cu coif spre dreapta. Pe obrazul zeiței au fost aplicate trei poansoane de forme diferite: semilună, un vârf de săgeată spre dreapta și un vârf de săgeată spre stânga.

Rv. L. FLAMI[NI] jos, CI[LO] în exergă. Victoria, în bigă ce galopează spre dreapta, ține o cunună în mâna dreaptă și hățurile în mâna stângă. Sunt prezente zgârieturi pe flan.

4. AR ← 3,68 g; 16,6 × 18,2 mm. Pl. I, 4.

Crawford, p. 314, nr. 302/1, magistrat L. Flaminius Chilo, Roma, anii 109-108 a. Chr.

Republica Romană, denar

Av. Capul laureat al lui Apollo spre dreapta. În câmp stânga, o liră. Cerc perlat. Pe obrazul zeului a fost aplicat un poanson în formă de unghi ascuțit.

Rv. M. F. în câmp stânga; P. CLODIVS în câmp dreapta. Diana, cu tolba de săgeți cu arc pe umăr, stând din față și privind spre dreapta, ține în fiecare mână câte o torță aprinsă. Cerc perlat.

5. AR ↗ 3,42 g; 17,6 × 20,5 mm. Pl. I, 5.

Crawford, p. 506, nr. 494/23, magistrat P. Clodius M.F., Roma, anul 42 a. Chr.

Fragmentul de monedă de tip Inotești-Răcoasa, așa cum apare la o primă vedere, este realizat dintr-un aliaj cu conținut scăzut de argint, indicând faptul că aparține unei emisiuni târzii. De asemenea, ea pare a fi fost tăiată intenționat în vechime în mai multe bucăți, așa cum reiese din modul precis de decupare al fragmentului. Pe revers, în fața picioarelor calului, sunt imprimate trei linii paralele, ce pot fi rezultatul unei baterii defectuoase, neîngrijite, fie urmele unei monograme încă neidentificate. Din acest motiv, precum și în virtutea materialului cu mult cupru, înclinăm să identificăm fragmentul ca aparținând unei emisiuni de tip Inotești-Răcoasa. Lipsa rozetei de pe avers, specifică acestor monede, este doar întâmplătoare, nefiind pe această porțiune păstrată. Datarea emisiunilor de acest tip se situează începând cu sfârșitul sec. II a. Chr și mai ales în prima jumătate a sec. I a. Chr.

Următoarele patru monede prezintă toate caracteristicile unui mic depozit monetar. Cea dintâi piesă, cu numele magistraților Meniskos – Kallonos aparține uneia dintre cele mai comune și des întâlnite emisiuni din depozitele de drahme dyrrhachiene (grupa IV-V²). Cea de-a doua monedă este o imitație. Pe avers, legenda este barbarizată, imitând numele magistratului ΜΕΝΙΣΚΟΣ. Pe revers, numele magistratului este barbarizat și dificil de identificat și din cauza slabei conservări. Piesa ar putea fi o imitație a unei drahme de la ΜΕΝΙΣΚΟΣ – ΦΙΛΟΔΑΜΟΥ. Denarii romani republicani sunt o prezență obișnuită alături de drahmele orașului dalmat. Cel mai recent dintre ei situează ascunderea sumei într-o perioadă de după anul 42 a. Chr. Pe aversul ambelor piese au fost aplicate unul sau mai multe poansoane: o semilună, un vârful de săgeată spre dreapta și un vârful de săgeată spre stânga (nr. 4) și un poanson în formă de unghi ascuțit (nr. 5). De cele mai multe ori, aplicarea lor este explicată ca fiind o operație de verificare a metalului efectuată uneori chiar în mai multe centre aflate sub autoritatea romană (în cazul mai multor incizii)³. În ceea ce privește fragmentul monetar dacic, nu avem niciun indiciu despre locul lui de proveniență în pădure, dacă acesta a fost descoperit sau nu împreună cu drahmele grecești și denarii romani. De aceea, nu îl putem include cu siguranță în posibilul depozit. Totuși, datarea sa în prima jumătate a sec. I a. Chr. nu exclude această posibilitate. Starea sa de conservare indică o rămânere în circulație îndelungată, de câteva zeci de ani, care coincide cu momentul ascunderii depozitului nostru.

În Pădurea Cernica, în zona orașului Pantelimon, descoperirile din ultimii ani cu ajutorul noii tehnologii au scos la iveală mai multe descoperiri monetare. La Muzeul Național de Istorie a României, se păstrează trei piese ce au făcut obiectul unei donații în septembrie 2015⁴: o monedă de bronz de la Markianopolis, Caracalla, ce a fost descoperită împreună cu un inel de bronz decorat cu capete de șarpe, o piesă romană de la Licinius din anii 318-324 p. Chr. și o monedă de bronz romană, ilizibilă, în stare fragmentară. Într-o altă donație, cu astfel de piese descoperite în pădure, au fost înregistrate o drahmă de la Dyrrhachium, mai puțin întâlnită, cu magistrații

---

² Conovici 1985, p. 65 și fig. 2.

³ Mitrea 1958, p. 146-149.

⁴ Moșil 2011, p. 218-219, nr. 26-28. Piese din donația nr. 1633/22.09.2015 provin din descoperiri realizate cu detectorul de metal. Autorul donației a precizat că monedele au fost descoperite izolat în Pădurea Pantelimon – Cernica, jud. Ilfov.

Euktemon – Damageos și două monede geto-dacice de tip Vîrteju-București: una fragmentară, subaerată și cealaltă realizată dintr-un aliaj cu conținut redus de argint⁵. Din același punct, provin un follis și trei verigi de bronz. Nu avem niciun indiciu dacă piesa dyrrhachiană din donația aceasta ar putea avea vreo legătură cu lotul nostru, dar nu putem exclude o eventuală relație între ele. Către această concluzie ne conduce situația descoperirilor de acest gen din București, în care ele provin de cele mai multe ori din depozite monetare.

O emisiune din Dyrrhachium este prezentă în depozitul descoperit în București, pe șoseaua Fundeni nr. 28, în anul 1952. Tezaurul, ascuns într-o căniță de lut cu toarte supraînălțate, cuprindea nouă denari romani, dintre care unii barbarizați, o fibulă de argint și un șir de mărgele. Drahma din orașul de pe coasta dalmată poartă numele magistratului Meniskos⁶. Dintre denari, doar două piese s-au păstrat la Cabinetul Numismatic al Bibliotecii Academiei Române: un exemplar de la L. Rubrius Dossenus (87 a. Chr.) și celălalt, barbarizat, de la L. Rutilius Flaccus (77 a. Chr.).

Deosebit de importantă este descoperirea din București, în cartierul Militari, cu prilejul amenajării complexului de sere, a unui tezaur alcătuit din 94 de monede de argint. În compoziția sa eterogenă, cu 88 de tetradrahme emise de Thasos și una din Maroneia, sunt prezente cinci drahme din Dyrrhachium: o piesă inedită cu magistrații Antimachos – Menekka, o alta mai des întâlnită de la Meniskos – Arhippou și trei imitații după emisiuni de la monetarul Xenon, fără eponimii de pe revers⁷.

Dacă analizăm situația din București, se observă că nu avem atestate deocamdată descoperiri izolate ale unor astfel de piese. Cu toate acestea, dacă ne îndepărtăm de capitală, se constată creșterea numărului de descoperiri izolate mai ales în așezările geto-dacice din câmpia munteană. În dava fortificată de la Popești, au fost descoperite două drahme dyrrhachiene în cadrul săpăturilor arheologice desfășurate între anii 1941-1947 de către Dinu V. Rosetti: una mai rară de la ΣΩΣΤΡΙΩΝ–AMYNTA și o imitație de bronz, pe care abia se distinge pătratul de pe revers⁸.

Mai târziu, se semnalează prezența unei piese din Dyrrhachium fără alte detalii în anul 1955, pe șantierul condus de Radu Vulpe, alături de piese specifice perioadei sec. II – I a. Chr.: o piesă geto-dacică de tip Vîrteju-București, două emisiuni grecești, una de la Odessos, cealaltă neprecizată, două tetradrahme de tip Thasos și un denar roman republican din vremea monetarului C. Valerius Flaccus, anul 140 a. Chr.⁹ Ulterior, în campania arheologică din anul 1992, a fost găsită o drahmă din orașul dalmat, purtând numele magistraților Meniskos – Dionysiou, pe care autorii o situează în sec. I a. Chr., mai precis între anii 97 – 87 a. Chr.¹⁰

⁵ Moșil 2012, *sub voce*, Cernica – Pantelimon, jud. Ilfov, nr. 1-3, mss. în curs de apariție.

⁶ Mitrea 1958, p. 162, nr. 17 și nota 2.

⁷ Cojocărescu 1975, p. 196, nr. 90-94.

⁸ Cojocărescu 1981, p. 143, nr. 7-8.

⁹ Vulpe 1957, p. 234; Mitrea 1967 (1), p. 381, nr. 17, apud Constantinescu 1965. Pentru alte descoperiri monetare (monede geto-dacice, tetradrahme din Thasos și Maroneia, un denar roman republican din sec. I a. Chr.) vezi, Vulpe 1960, p. 331 și 333; Vulpe 1962, p. 458.

¹⁰ Poenaru-Bordea, Mitrea 1994-1995, p. 463, nr. 6.

Tot de la monetarul Meniskos, dar cu eponimul Kallonos, avem o drahmă în așezarea geto-dacică de la Piscu Crăsani, jud. Ialomița, în punctul Copuzu-Deluș¹¹. Interesant este faptul că ea a fost descoperită într-o groapă menajeră de sub podeaua unei locuințe geto-dacice alături de o drahmă de tip Alexandru cel Mare – Filip III Arideul și de ceramică geto-dacică.

În împrejurimile orașului București, la Snagov, jud. Ilfov, în cadrul săpăturilor arheologice efectuate de D.V. Rosetti în anul 1933, a fost descoperită într-un mormânt de incinerare o monedă de argint de la Dyrrhachium, conform autorului, cu legende parțial păstrate: av. ... ΕΚΟΣ și rv. ΔΥΡ/Α.../ΚΥΣ/...¹². În ciuda descrierii defectuoase, moneda poate fi identificată ca aparținând lui Meniskos, iar pe revers, în jurul pătratului dublu, poate fi redat numele lui Λ[Υ]/ΚΙΣ/[ΚΟΥ]¹³. Semnificativ este faptul că într-un alt mormânt de incinerare săpat în cursul acestei campanii, au fost descoperiți patru denari romani republicani, dintre care unul foarte oxidat, ilizibil și ceilalți emiși în vremea magistraților L. Rubrius Dossenus (87 a. Chr.), L. Rutilius Flaccus (77 a. Chr.) și C. Cassius Longinus (42 a. Chr.)¹⁴. Se remarcă faptul că în micul depozit de pe șos. Fundeni și mormintele de la Snagov, sunt piese de la aceeași monetari romani, dar și din orașul dalmat.

O drahmă dyrrhachiană cu numele lui Meniskos a fost descoperită la Giurgiu, în anii 1932-1934 cu prilejul săpării unor gropi pentru plantarea unor pomi. În aceste împrejurări, au mai fost găsite și alte două piese din perioada romană târzie, de la Constantin cel Mare și Valentinian I¹⁵. Monede din Dyrrhachium, editate fără o descriere completă în literatura de specialitate, au fost semnalate în dava de la Cărlomănești, jud. Buzău, unde o piesă ar fi fost descoperită în cursul săpăturilor arheologice în anul 1967¹⁶, în așezarea de la Costești, jud. Argeș¹⁷, precum și la Novaci, com. Mihăilești, jud. Giurgiu¹⁸.

Pe măsură ce ne îndepărtăm spre regiunea din dreapta Oltului, în județul Teleorman, situația păstrează aceleași caracteristici: o drahmă din Dyrrhachium cu numele magistraților Meniskos–Lykiskou a fost descoperită la Roșiorii de Vede¹⁹, iar două exemplare imprimare cu același nume sunt atestate și la Lisa, jud. Teleorman²⁰.

Următorul magistrat după Meniskos, ce este prezent atât în descoperirile izolate, dar și în tezaure într-o proporție semnificativă, este Xenon. Monede cu numele acestuia pe avers sunt atestate în județul Teleorman, la Albești, unde în cadrul săpăturilor arheologice a fost găsită o drahmă cu eponimul Pirba²¹, la Nenciulești,

¹¹ Conovici 1980, p. 139, nr. 2.

¹² Rosetti 1935, p. 16, nr. 60: mormânt de incinerare g.

¹³ Ceka 1972, p. 196, nr. 325.

¹⁴ Rosetti 1933, p. 219-220, mormânt de incinerare a, nr. 1-4; Rosetti 1935, p. 7-8, nr. 1-4.

¹⁵ Mîtreă 1967 (1), p. 380, nr. 10. Informațiile au fost confruntate și completate cu datele care se păstrează în Colecția Numismatică a Muzeului Municipiului București. Piesele cu inv. 87984-87986 au fost donate de Enache Marilena în anul 1965, cu datele respective.

¹⁶ Mîtreă 1969, p. 540, nr. 5.

¹⁷ Preda 1998, p. 267, după o informație a lui Al. Vulpe.

¹⁸ Preda 1960, p. 467-468.

¹⁹ Beda 1980, p. 130-131, nr. 11.

²⁰ Beda 1980, p. 130, nr. 8.

²¹ Mîtreă 1968, p. 171, nr. 1 (*sub voce* Dumitru Berciu); Berciu, Moscalu 1972, p. 639.

com. Mavrodin, unde cel de pe revers este parțial șters, nefiind identificat cert²², ca și la Bujoreni, unde se citește doar ..../A²³. O drahmă cu numele lui Xenon este semnalată de C. Preda ca fiind găsită într-o comună apropiată localității Bujoreni, adică la Tunari, com. Botoroaga²⁴, dar sursa comună a acestor informații, și anume profesorul de istorie din Drăgănești, ne determină să ne întrebăm dacă nu este vorba despre una și aceeași monedă, publicată de două ori, dar cu altă proveniență. Confuzia ar fi fost posibilă, deoarece localitățile respective sunt foarte apropiate.

Piese de la magistrați mai puțin prezenți în aria descoperirilor din câmpia munteană avem atestate la Lăceni, com. Orbeasca, unde o drahmă de la Eunous–Damenos ajunge într-o colecție privată²⁵, precum și la Siliștea, com. Purani, în care a fost semnalată o monedă de la Ktetos–Damenos²⁶.

În urma analizei descoperirilor monetare izolate efectuate în regiunea cuprinsă între Olt în partea de vest, Dunăre în partea de est și sud, lanțul Carpaților și râul Buzău în partea de nord, s-a constatat că emisiunile cele mai des întâlnite îi aparțin monetarului Meniskos, însoțit adesea de eponimii Lykiskou, Kallonos, Dionysiou. Acesta este urmat îndeaproape de Xenon, care de multe ori a fost imitat sau ai cărui eponimi nu au fost identificați din cauza stării de conservare sau unei bateri defectuoase.

În regiunea delimitată mai sus, am încercat să adunăm și să analizăm tezaurele monetare pentru a cunoaște ponderea anumitor monetari de pe emisiunile din Dyrhachium în compoziția lor.

Depozitul de la Găești, jud. Dâmbovița, descoperit întâmplător în primăvara anului 1946, este alcătuit din drahme din Apollonia (11 ex.) și Dyrhachium (11 ex.)²⁷. Dintre acestea din urmă, șapte exemplare îi aparțin lui Meniskos, două piese sunt de la Xenon, un exemplar de la Eunous, iar o monedă este barbarizată, fără inscripție pe avers.

La Zimnicea, jud. Teleorman, sunt semnalate mai multe drahme dyrrhachiene în mai multe rânduri, care par a proveni dintr-un tezaur descoperit prin anii 1960-1970. C. Beda descrie două drahme de la Meniskos (cu eponimii Perigenes și Kallonos) găsite la locuitorii de aici²⁸. Alte 10 piese din acest depozit sunt editate mai târziu, aducându-se date noi referitoare la structura sa: șase drahme dyrrhachiene și patru denari romani republicani. Dintre piesele orașului dalmat, doar două emisiuni au fost precizate: un exemplar de la Meniskos – Kallonos și unul de la Xenon – Phillia²⁹. Pe baza emisiunilor romane, acesta ar fi putut fi ascuns în al doilea sfert al sec. I a. Chr. Ulterior, au mai apărut câteva piese din depozitul recuperat parțial: cinci drahme de la monetarii Meniskos (cu eponimii Kallonos, Arhipou, și Dionysiou (2) și Xenon (cu Damenos) și șase denari romani republicani, care însă nu schimbă datarea primului

---

²² Beda 1980, p. 130, nr. 7.

²³ Beda 1980, p. 129, nr. 2.

²⁴ Preda 1975, p. 207, nr. 4.

²⁵ Beda 1980, p. 130, nr. 6.

²⁶ Beda 1980, p. 131, nr. 12.

²⁷ Dimian 1955, p. 304-305, nr. 7.

²⁸ Beda 1980, p. 132, nr. 17b și 18.

²⁹ Popescu 1992-1993, p. 305-306, nr. 2.

lot³⁰. Faptul că tezaurul a fost împrăștiat încă din momentul descoperirii și că recuperarea sa a fost realizată în mai multe etape ne determină să presupunem că este posibil ca el să nu fi fost recuperat integral. Cu toate că acesta pare mai timpuriu decât alte depozite din Câmpia munteană, structura drahmelor dyrrhachiene coincide cu cea a celorlalte descoperiri din această zonă.

Un exemplu asemănător este cel al tezaurului de la Suhaia, jud. Teleorman, descoperit în anul 1964, cu ocazia terasării unui teren în vederea cultivării viței de vie³¹. Acesta, alcătuit din circa 200 de piese de argint (tetradrahme de tip Thasos, drahme din Dyrrhachium și denari romani republicani) s-a risipit încă din momentul găsirii între localnicii prezenți, astfel că, recuperarea pieselor s-a realizat treptat și incomplet. În ceea ce privește emisiunile dyrrhachiene, a fost semnalată o primă piesă de la Xenon – Philodamou³². Alte două exemplare cu această pereche de magistrați sunt publicate de Maria Chițescu care descrie un lot de 15 monede din depozit. Acestea li se adaugă trei piese de la Meniskos (cu eponimii Dionysiou, Kallonos, Lykiskou)³³. Alte câteva piese cu aceleași serii de monetari, tot din tezaur, sunt descrise de C. Beda mai târziu³⁴. Depozitul pare a se situa în prima jumătate a sec. I a. Chr. în virtutea celui mai recent denar, de la C. Naevius Balbus, ce datează din 79 a. Chr. Având în vedere condițiile de descoperire și de împrăștiere ale tezaurului, nu este exclus să mai apară loturi din această descoperire. De asemenea, este posibil ca data ascunderii sale să fie mai târzie.

Tot în acest județ, o descoperire interesantă a unui tezaur cu o structură eterogenă a fost semnalată la Furculești-Videle: o tetradrahmă din Maroneea, 21 tetradrahme din Thasos și 42 de drahme dyrrhachiene³⁵. Majoritatea celor din urmă aparțin magistratului Meniskos (27 ex., dintre care două piese cu eponimul Kallonos), Xenon (6 ex.) și Philon (7 ex.). Este descrisă și o imitație barbarizată ce copiază un original de la cunoscutul Meniskos.

La Conțești, în apropierea orașului Zimnicea, au fost descoperite drahme din Apollonia și Dyrrhachium, o tetradrahmă de tip Macedonia Prima, precum și un denar roman republican³⁶. Dacă primul autor le menționează la modul general ca fiind rezultate din descoperiri izolate, toate aceste piese sunt amintite ulterior ca aparținând unui tezaur descoperit în localitatea respectivă³⁷. Două drahme dyrrhachiene, una mai timpurie, cu o greutate ridicată, de la magistrații Exephron – Zopyrou și a doua, mai târzie, de la Meniskos – Kallonos, pot fi suspectate ca provenind din aceeași descoperire.

Tot în zona Teleorman, avem doar mențiunea unui tezaur de la Izvoarele, fosta localitate Bivolița, în anul 1926, care este alcătuit din piese dyrrhachiene și

---

³⁰ Popescu, Ion 1996, p. 35.

³¹ Mitrea 1967 (1), p. 382, nr. 23; Mitrea 1968, p. 172, nr. 15 (*sub voce* Corneliu Beda); Chițescu 1968, p. 453-454; Beda 1980, p. 131, nr. 13.

³² Mitrea 1968, p. 172, nr. 15 (*sub voce* Corneliu Beda).

³³ Chițescu 1968, p. 453-454.

³⁴ Beda 1980, p. 131, nr. 13.

³⁵ CreștCol, 1961, p. 658-668, nr. 116-176; Nicolae 1985, p. 258-259.

³⁶ Mitrea 1958, p. 173, nr. 41.

³⁷ Preda 1998, p. 267; Beda 1980, p. 129, nr. 3 a, b.

denari romani republicani³⁸. Din acest depozit nu s-a păstrat decât o drahmă în colecția Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” ce nu a fost identificată în detaliu.

Spre nord, în jud. Prahova, la Chișorani a fost găsit în timpul lucrărilor agricole de primăvară un mic depozit alcătuit din șapte denari romani republicani și două drahme din Dyrrhachium. Cel mai recent denar, de la C. Considius Nonianus, datează din anul 57 a. Chr., dar această dată trebuie privită cu rezerve, deoarece depozitul a fost recuperat parțial. Monedele din Dyrrhachium au fost emise sub magistrații Zoilos – Zopyrou și Xenon – Pyrba³⁹. La câțiva kilometri de această localitate, în 1963, a mai fost descoperit un alt tezaur la Valea Călugărească, alcătuit mai ales din drahme din Dyrrhachium, care încă nu a fost editat⁴⁰.

Alte mențiuni rămase în literatura de specialitate, precum cea de la București-Plumbuita⁴¹, unde a fost semnalată descoperirea mai multor drahme din Dyrrhachium, fie consemnarea unui depozit cu astfel de emisiuni, înregistrat cu o proveniență vagă, în fostul județ Vlașca⁴², nu au fost regăsite ca fiind înregistrate în inventarul general al Muzeului Municipiului București, așa cum s-ar putea înțelege din trimiterile autorului.

În urma acestei treceri în revistă a depozitelor monetare cu drahme dyrrhachiene din zona delimitată între Carpați, Olt și Dunăre, se poate constata o proporție semnificativă a emisiunilor lui Meniskos (în combinație cu diferiți eponimi), urmat la scurtă distanță de Xenon. Restul monetarilor, ca Eunous în depozitul de la Găești, jud. Dâmbovița, ca Exephron în cel de la Conțești, jud. Teleorman, sau Zoilos în tezaurul de la Chișorani, jud. Prahova, sunt prezențe sporadice și neconvingătoare. O mică excepție o reprezintă magistratul Philon, reprezentat de șapte exemplare în depozitul de la Furculești-Videle, jud. Teleorman. Pe de altă parte, această situație este influențată în mod direct de nivelul de recuperare al tezaurului din teritoriu.

Trăsăturile specifice componenței acestor depozite se regăsesc și în structura unor tezaure din alte zone, ca de pildă, cel înregistrat ca fiind din județul Dolj⁴³. Depozitul este alcătuit din 139 de monede de argint, dintre care 135 drahme din Dyrrhachium, una din Apollonia și trei denari romani republicani. Din lotul de monede dyrrhachiene, 73 ex. poartă numele lui Meniskos (cu nouă piese în combinație cu Kallonos), 43 ex. sunt de la Xenon (cu diferiți eponimi), iar opt exemplare sunt imitații. Cel mai recent dintre denari, de la Marcus Antonius, datează din anii 32-31 a. Chr., oferind un *terminus post-quem* pentru ascunderea tezaurului. Un alt exemplu este dat de depozitul de la Voievodeni, jud. Cluj, care conține 209 drahme din Dyrrhachium, dintre care 11 piese sunt imitații după Meniskos și Xenon⁴⁴. Ponderea cea mai mare o au piesele cu numele lui Meniskos (131 ex.), urmate de cele ale lui Xenon (51 ex.) și în cele din urmă, Philon (7 ex.). O structură asemănătoare este

---

³⁸ Mitrea 1958 (2), p. 153, nr. 10, *sub voce*, Bivolita (r. Olteni, reg. București).

³⁹ Mitrea 1963, p. 592, nr. 13; Simache 1971, p. 378-379.

⁴⁰ Mitrea 1967 (2), p. 195, nr. 24.

⁴¹ Mitrea 1967 (1), p. 379, nr. 4, *apud* Constantinescu 1965 (*nonvidi*).

⁴² Mitrea 1967 (1), p. 382, nr. 27, *apud* Constantinescu 1965 (*nonvidi*).

⁴³ Dimian 1955, p. 305, nr. 8; Conovici 1985, p. 59-63.

⁴⁴ Chirilă 1969, p. 141, dar la Meniskos – Arhipou – 19 ex.

relevată de asemenea de depozitele monetare de la Deva, jud. Hunedoara⁴⁵ și Hilib, jud. Covasna⁴⁶.

O excepție o constituie tezaurul de la Șieu–Odorhei, care nu conține drahme dyrrhachiene de la magistrații deja tradiționali Meniskos, Xenon sau un altul apropiat lor, ca în restul depozitelor⁴⁷. C. Preda explică acest fapt printr-un decalaj cronologic existent între grupele de emisiuni din acest depozit și grupele monetarilor din alte tezaure. Într-adevăr, piesele de la Șieu sunt mult mai grele decât cele cunoscute, indicând o anterioritate a emiterii lor. Trebuie să subliniem că ele reprezintă o sumă aparte, probabil cu o altă proveniență, în condițiile în care depozitul a fost ascuns ca și celelalte între anii 70-40 a. Chr.

În lotul nostru, este prezentă o imitație după o emisiune dyrrhachiană de la Meniskos. Astfel de piese sunt des întâlnite în tezaurele cu drahme din orașul dalmat, însoțind piesele originale. Depozitul de la București-Militari conține trei copii ale emiterilor lui Xenon. În dava getică de la Popești a fost găsită o imitație după o drahmă de la Meniskos⁴⁸; o alta a fost semnalată în tezaurul de la Furculești-Videle⁴⁹. Mai multe imitații au fost identificate în depozitul înregistrat ca fiind din județul Dolj (8 ex.)⁵⁰ sau în cel de la Voievodeni, jud. Cluj, în care 11 piese copiază emisiuni ale lui Meniskos și Xenon⁵¹. O imitație după o drahmă dyrrhachiană, cu numele primului magistrat a fost descoperită și la Săvîrșin, jud. Arad, în așezarea dacică⁵². Această piesă este un pic mai grea decât cea descoperită în Pădurea Cernica, având 2,45 g. Deși este diferită de piesa noastră, imitația de la Săvîrșin prezintă trăsături clare de imitare nereușită a originalului: ΝΕΝΙΣΚΟΣ pe avers și numele magistratului de pe revers ininteligibil. E. Chirilă consideră că imitațiile confecționate dintr-un metal de bună calitate ar fi putut să fie realizate în zona Adriaticii, pe când piesele subaerate sau cu un conținut redus de argint ar putea fi rezultatul unei producții locale.

Fragmentul de tezaur descris de noi poate fi datat pe baza celui mai recent denar într-o perioadă post 42 a. Chr. El se înscrie într-un orizont de depozite monetare a căror dată de ascundere coincide cu acesta: tezaurul de la Vlădeni, jud. Dâmbovița, ce se încheie cu o emisiune de la C. Cassius Longinus (42 a. Chr.)⁵³, depozitul din com. Nicolae Bălcescu, jud. Teleorman, alcătuit din 29 de denari republicani, cu ultimul exemplar de la monetarul P. Clodius, ca și cel din lotul nostru⁵⁴. Tezaurul de la București-Colentina (ante 1957), se încheie cu o emisiune mai timpurie, de la Albinus Bruti F., din anul 48 a. Chr., dar poate fi ascuns tot în această perioadă⁵⁵.

---

⁴⁵ Chirilă, Rusu 1980, p. 71-73.

⁴⁶ Szekely 1980, p. 7-8.

⁴⁷ Preda, Marinescu 1983-1985, p. 56-57 și 60-61.

⁴⁸ Cojocărescu 1981, p. 143, nr. 8.

⁴⁹ CreștCol, 1961, p. 658-668, nr. 116-176; Nicolae 1985, p. 258-259.

⁵⁰ Dimian 1955, p. 305, nr. 8; Conovici 1985, p. 59-63.

⁵¹ Chirilă 1969, p. 141, dar la Meniskos – Arhipou – 19 ex.

⁵² Chirilă, Barbu 1980, p. 127-129; Barbu 1980, p. 105.

⁵³ Simache 1971, p. 377-378.

⁵⁴ Chițescu 1975, p. 209-210.

⁵⁵ Mîtreă 1958, p. 156-157, nr. 6 bis; Știrbu, Petolescu 1975, p. 193, nota 28; Gramaticu 1996, p. 28-29, nr. 1.

N. Conovici a arătat că încetarea emisiunilor de drahme din Apollonia și Dyrhachium a avut loc între anii 85-83 a. Chr., iar pătrunderea lor masivă în Dacia ar fi avut loc în timpul lui Burebista, în al doilea sfert al sec. I a. Chr.⁵⁶ Prezența acestor tezaure mai târziu indică faptul că intrări de astfel de monede au mai avut loc și după dispariția lui Burebista, continuând și în a doua jumătate a sec. I a. Chr.

În urma identificării materialului numismatic au ieșit la iveală pe lângă cele cinci monede amintite și nouă monede medievale: un șiling polonez bătut în vremea lui Sigismund al III-lea Vasa (1587-1632), având o stare de conservare foarte slabă (șters, ilizibil), un denar unguresc, sec. XV-XVI ?, tot cu o stare slabă de conservare (șters, ilizibil)⁵⁷, precum și un lot compact de șase monede otomane, care ar putea face parte dintr-un mic depozit. Celor opt exemplare li se adaugă un fragment de monedă medievală extrem de slab conservată, oxidată, care nu a putut fi identificată⁵⁸. Exemplarele Imperiului Otoman au fost emise în vremea sultanilor Mustafa III (1757-1774) și Abdülhamid I (1774-1789) și se disting față de cele două exemplare descrise anterior printr-o stare de conservare foarte bună. Între cele cinci exemplare bătute sub domnia sultanului Mustafa III, se remarcă două exemplare de 10 parale (onluk) provenind din capitala imperiului și trei exemplare de câte o para una emisă la Islâmbol și două la Cairo. Lotul păstrează și o para bătută la Konstantiniye în vremea domniei sultanului Abdülhamid I.

Catalogul monedelor medievale

IMPERIUL OTOMAN

Mustafa III (1757-1774)

Onluk

Islâmbol

Av. Tuğra

Rv. (83) Duribe fi Islâmbol 1171

Nuri Pere 637

6. AR ↑; 4,42 g.; 24,80 mm.

Av. Tuğra

Rv. (86) Duribe fi Islâmbol 1171

Nuri Pere 637

7. AR ↑; 3,92 g.; 24,95 mm.

Para

Islâmbol

Av. Tuğra

Rv. (9) Duribe fi Islâmbol 1171

---

⁵⁶ Conovici 1985, p. 60.

⁵⁷ Cele două exemplare nu au fost incluse în catalog din cauza stării precare de conservare.

⁵⁸ Moneda nu a fost inclusă în catalog din cauza stării proaste de conservare.

Nuri Pere 639

8. AR ↑; 0,28 g.; 14,70 mm.

Misir

Av. Tuğra

Rv. (6) Duribe fi Misir sene 1171

Nuri Pere 643

9. AR ↑; 0,25 g.; 14,80 mm.

Av. Tuğra

Rv. (?) Duribe fi Misir sene 1171

Nuri Pere 643

10. AR ↘; 0,25 g.; 15,31 mm.

Abdülhamid I (1774-1789)

Para

Kostantiniye

Av. Tuğra

Rv. (7) Duribe fi Kostantiniye 1187

Nuri Pere 681

11. AR ↑; 0,35 g.; 15,00 mm.

Descoperirile monetare indică faptul că perioada secolului al XVIII-lea este marcată de creșterea considerabilă a producției monetare a Imperiului Otoman, fenomen care are consecințe și asupra circulației monetare din Țările Române. Moneda otomană devine dominantă pe tot parcursul secolului al XVIII-lea și în prima parte a secolului al XIX-lea, fapt confirmat de numeroasele tezaure monetare și descoperiri izolate, unde aceasta ocupă un loc important. În ceea ce privește zona Bucureștiului lucrurile nu diferă. Materialului numismatic deja cunoscut i se adaugă și cele șase exemplare descrise mai sus.

Cea mai veche monedă otomană din lotul descoperit la Cernica, este o para emisă în numele sultanului Mustafa III la Cairo, în anul 6 (1762-1763) de domnie a sultanului. Paraua a fost adoptată la nivel central și impusă definitiv în tot Imperiul Otoman în timpul sultanului Ahmed III (1703-1730) moment când pentru prima dată după cucerirea Egiptului, nominalul a fost emis în număr foarte mare atât în atelierul din Cairo dar și în atelierul din capitală. Acoperind aproape întreg teritoriul statului otoman, paraua a devenit moneda indispensabilă tranzacțiilor cotidiene fiind prezentă în număr ridicat în Țara Românească.

În structura micului lot, de remarcat sunt exemplarele de 10 parale bătute în vremea sultanului Mustafa III. Piesele de 10 parale (onluk), au fost puse în circulație pentru prima dată în vremea domniei sultanului Ahmed III (1703-1730) și au, potrivit literaturii, o greutate de cca 6,5 g. Nominalul a fost emis constant în secolul al XVIII-lea, însă apare destul de rar în tezaurele monetare din Țara Românească: str. N.

Bălcescu, Craiova, jud. Dolj⁵⁹, Dobrești, jud. Dolj⁶⁰, Târnavă, jud. Dolj⁶¹, Ocnele Mari, jud. Vâlcea⁶², Odobești, jud. Dâmbovița⁶³, Gratia, jud. Teleorman⁶⁴, fostul jud. Vlașca⁶⁵, Roșu II⁶⁶ și Colibași, jud. Ilfov⁶⁷.

Depozitul nostru se încheie cu o para bătută în anul șapte de domnie (1779-1780) a sultanului Abdülhamid I, în capitala Imperiului Otoman.

Monedele descoperite în pădurea Cernica, orașul Pantelimon, jud. Ilfov, oferă noi informații privind circulația monetară în perioadele istorice din care provin, venind în completarea descoperirilor deja cunoscute.

Bibliografie

BMC-Greek, Thessaly to Aetholia: *A Catalogue of Greek Coins in the British Museum*, Londra. Percy Gardner, *Thessaly to Aetholia*, 1883.

Barbu 1980: M. Barbu, *Așezarea dacică de la Săvîrșin*, Ziridava, 12, 1980, p. 101-116.

Beda 1980: C. Beda, *Descoperiri monetare antice și bizantine în jud. Teleorman*, CN, 3, 1980, p. 127-147.

Berciu, Moscalu 1972: D. Berciu, E. Moscalu, *Cercetări în cetatea de la Albești (jud. Teleorman)*, SCIV, 23, nr. 4, 1972, p. 633-640.

Ceka 1972: H. Ceka, *Questions de numismatique illyrienne*, Tirana, 1972.

Chirilă 1969: E. Chirilă, *Tezaurul de monede dyrrhachiene de la Voievodeni*, Apulum, 7, 1969, p. 123-144.

Chirilă, Barbu 1980: E. Chirilă, M. Barbu, *O imitație de drahmă dyrrhachiană din județul Arad*, Ziridava, 12, 1980, p. 127-130.

Chirilă, Rusu 1980: E. Chirilă, Adriana Rusu, *Tezaurul monetar de la Deva, sec. II – I î.e.n.*, Acta Musei Porolissensis, 4, 1980, p. 69-76.

Chițescu 1968: Maria Chițescu, *Notă despre două tezaure romane republicane descoperite în câmpia munteană (com. Suhaia, jud. Teleorman)*, SCN, 4, 1968, p. 452-455.

Chițescu 1975: Maria Chițescu, *Două tezaure romane republicane din Dacia extracarpatică*, SCN, 6, 1975, p. 209-212.

Cojocărescu 1975: Maria Cojocărescu, *Tezaurul de monede grecești descoperit pe teritoriul Municipiului București*, SCN, 6, 1975, p. 195-200.

Cojocărescu 1981: Maria Cojocărescu, *Monede din așezarea geto-dacică de la Popești*, CAB, 3, 1981, p. 142-153.

---

⁵⁹ Rădulescu 1999, p. 65-70.

⁶⁰ Rădulescu 2000, p. 102-107.

⁶¹ Vilcu 2009, p. 279, nr. 9.

⁶² Vilcu, Dudău 2004, p. 223-234.

⁶³ Drob 1996, p. 209.

⁶⁴ Pîrvulescu, Ivănescu 2013, p. 145-163.

⁶⁵ Vilcu 2009, p. 281, nr. 18.

⁶⁶ Vilcu 2009, p. 291, nr. 50.

⁶⁷ Trohani, Șerbănescu 1975, p. 181-186.

- Conovici 1980:** N. Conovici, *Monedele din aşezarea getică de la Piscu Crăsani*, SCN, 7, 1980, p. 139-143.
- Conovici 1985:** N. Conovici, *Date noi despre un tezaur de monede antice descoperit în județul Dolj*, Thraco-Dacica, 6, nr. 1-2, 1985, p. 59-74.
- Constantinescu 1965:** Iulia Constantinescu, *Contribuții la cunoașterea circulației monetare în timpul lui Burebista*, pe baza colecțiilor Muzeului orașului București. Comunicare la a doua Sesiune științifică a Muzeelor, decembrie 1965.
- Crawford:** M. H. Crawford, *Roman Republican Coinage*, Cambridge, 1974.
- CreștCol, 1961:** *Caiet selectiv de informare asupra creșterii colecțiilor Bibliotecii Academiei R.P.R.* Biblioteca Academiei Republicii Populare România, București.
- Dimian 1955:** I. Dimian, *Câteva tezaure de monede grecești și dacice, necunoscute, descoperite pe teritoriul R. P. R.*, SCIV, 6, 1-2, 1955, p. 303-307.
- Drob 1996:** V. Drob, *Două tezaure monetare otomane de la sfârșitul secolului al XVIII-lea descoperite în județul Dâmbovița*, CN, 7, 1996, p. 209-211.
- Gramaticu 1996:** Steluța Gramaticu, *Date noi privind pătrunderea monedelor thasiene în Câmpia Română*, CN, 7, 1996, p. 27-32.
- Mitrea 1958 (1):** B. Mitrea, *Legături comerciale ale geto-dacilor din Muntenia cu Republica Romană, reflectate în descoperiri monetare*, SCN, 2, 1958, p. 123-238.
- Mitrea 1958 (2):** B. Mitrea, *Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine în Republica Socialistă România*, SCIVA, 19, nr. 1, 1968, p. 169-182.
- Mitrea 1963:** B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, Dacia NS, 7, 1963, p. 589-599.
- Mitrea 1967 (1):** B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, Dacia NS, 11, 1967, p. 377-393.
- Mitrea 1967 (2):** B. Mitrea, *Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine în Republica Socialistă România*, SCIVA, 18, nr. 1, 1967, p. 189-202.
- Mitrea 1968:** B. Mitrea, *Descoperiri recente și mai vechi de monede antice și bizantine în Republica Socialistă România*, SCIVA, 19, nr. 1, 1968, p. 169-182.
- Mitrea 1969:** B. Mitrea, *Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, Dacia NS, 13, 1969, p. 539-552.
- Moisil 2011:** Delia Moisil, *Descoperiri monetare antice din România (III)*, CN, 17, 2011 p. 209-223.
- Moisil 2012:** Delia Moisil, *Descoperiri monetare antice și bizantine din România (IV)*, CN, 18, 2012, în curs de apariție.
- Nicolae 1985:** E. Nicolae, *Notă asupra descoperirii monetare din anul 1958 din Furculești, orașul Videle, jud. Teleorman*, SCIVA, 36, nr. 3, 1985, p. 258-260.
- Pîrvulescu, Ivănescu 2013:** D. Pîrvulescu, Alina Ivănescu, *Tezaurul monetar din secolul al XVIII-lea descoperit la Gratia, jud. Teleorman*, SCN, IV (XVI), 2013, p. 145-163.
- Poenaru-Bordea, Mitrea 1994-1995:** G. Poenaru-Bordea, B. Mitrea, *Découvertes monétaires en Roumanie 1993 (XXXVII)*, Dacia NS, XXXVIII-XXXIX, 1994-1995, p. 459-477.

- Popescu 1992-1993:** A. Popescu, *Monede grecești și romane republicane dintr-un tezaur găsit la Zimnicea, jud. Teleorman*, BSNR LXXXVI-LXXXVII, 1992-1993, p. 305-307.
- Popescu, Ion 1996:** A. Popescu, Manuela Ion, *Alte monede grecești și romane republicane din tezaurul descoperit la Zimnicea, jud. Teleorman*, CN, 7, 1996, p. 34-38.
- Preda, Marinescu 1983-1985** – C. Preda. G. Marinescu, *Contribuții la circulația monetară din Dacia în sec. I î.e.n. – Tezaurul de la Șieu Odorhei, jud. Bistrița-Năsăud*, BSNR, anii 77-79, 1983-1985, nr. 131-133, p. 19-67.
- Preda 1960:** C. Preda, *Monede găsite la Novaci (reg. București)*, SCN, 3 1960, p. 467-468.
- Preda 1973:** C. Preda, *Monedele geto-dacilor*, București, 1973.
- Preda 1975:** C. Preda, *Câteva descoperiri de monede antice*, SCN, 6, 1975, p. 207-208.
- Preda 1998:** C. Preda, *Istoria monedei în Dacia preromană*, București, 1998.
- Rădulescu 1999:** Maria Rădulescu, *Tezaurul monetar de la Craiova-str. N. Bălcescu (sec. XVII-XVIII)*, Oltenia. Studii și comunicări, 6, 1999, p. 65-70.
- Rădulescu 2000:** T. Rădulescu, *Tezaurul monetar din secolele XVI-XVIII descoperit la Dobrești, Dolj*, Oltenia. Studii și comunicări, 12, 2000, p. 102-107.
- Rosetti 1933:** D. V. Rosetti, *Săpăturile arheologice dela Snagov. I (1 mai – 1 iunie 1933)*, Revista Istorică Română, 3, fasc. 2-3, 1933, p. 217-226.
- Rosetti 1935:** D. V. Rosetti, *Săpăturile arheologice dela Snagov. I (1 mai – 1 iunie 1933)*, Publicațiile Muzeului Municipiului București, 2, 1935, p. 5-52.
- Simache 1971:** N. I. Simache, *Două tezaure de denari romani republicani de la Muzeul de Istorie din Ploiești*, SCN, 5, 1971, p. 377-379.
- Szekely 1980:** Z. Szekely, *Tezaurul monetar de la Hilib, jud. Covasna*, CN, 3, 1980, p. 3-10.
- Știrbu, Petolescu 1975:** Constanța Știrbu, Carmen Petolescu, *Un tezaur de monede thasiene descoperit la Belciugatele (jud. Ilfov)*, SCN, 6, 1975, p. 189-194.
- Trohani, Șerbănescu 1975:** G. Trohani, D. Șerbănescu, *Un tezaur monetar din secolele XVIII-XIX descoperit la Colibași, jud. Ilfov*, BSNR, 67-69 (1973-1975), p. 181-186.
- Vîlcu 2009:** A. Vîlcu, *Moneda otomană în Țările Române în perioada 1687-1807*, Brăila, 2009.
- Vîlcu, Dudău 2004:** A. Vîlcu, O. Dudău, *Tezaurul de monede otomane de la Ocenele Mari, jud. Vâlcea (secolul al XVIII-lea)*, în. vol. *Simpozion de Numismatică*, Chișinău, 2004, p. 223-234.
- Vulpe 1957:** R. Vulpe, *Șantierul arheologic Popești (reg. București, r. Mihăilești)*, MCA, 3, 1957, p. 227-246.
- Vulpe 1960:** R. Vulpe, *Șantierul arheologic Popești*, MCA, 7, 1960, p. 321-338.
- Vulpe 1962:** R. Vulpe, *Șantierul arheologic Popești (r. Drăgănești-Vlașca, reg. București)*, MCA, 8, 1962, p. 457-461.

Lista ilustrațiilor / List of illustrations

Plansa I. Monede antice descoperite în pădurea Cernica, oraș Pantelimon, jud. Ilfov: fragment de monedă geto-dacică (1); drahme din Dyrrhachium (2, 3 – imitație) și denari romani republicani (4, 5).

Plate I. Ancient coins discovered in Cernica forest, Pantelimon town, Ilfov County: Geto-Dacian coin fragment (1); Dyrrhachium drachmae (2, 3 – imitation) and Roman republican denarii (4, 5).

Plansa II. Monede medievale descoperite în pădurea Cernica, oraș Pantelimon, jud. Ilfov: Imperiul Otoman, Mustafa III (1757-1774), Onluk (6-7), Para (8-10), Abdülhamid I (1774-1789), Para (11).

Plate II. Medieval coins discovered in the Cernica forest, Pantelimon town, Ilfov County: Otoman, Mustafa III (1757-1774), Onluk (6-7), Para (8-10), Abdülhamid I (1774-1789), Para (11).

1

2

3

4

5

Plaușa. I. Monede antice descoperite în pãdurea Cernica, oraș Pantelimon, jud. Ilfov: fragment de monedã geto-dacicã (1); drahme din Dyrrhachium (2, 3 – imitație) și denari romani republicani (4, 5).

6

7

8

9

10

11

Planşa. II. Monede medievale descoperite în pădurea Cernica, oraş Pantelimon, jud. Ilfov: Imperiul Otoman, Mustafa III (1757-1774), Onluk (6-7), Para (8-10), Abdülhamid I (1774-1789), Para (11).